

Sygn. akt I ACz 161/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościółek

SSA Władysław Pawlak

SSA Jerzy Bess (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2013 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu, Prezesowi Sądu Rejonowego w Wejherowie, Prezesowi Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, Prezesowi Sądu Rejonowego w Gdyni, Prezesowi Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, Prezesowi Sądu Okręgowego w Warszawie, Prezesowi Sądu Okręgowego w Gdańsku, Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt I C 2268/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 161/13

UZASADNIENIE

Powód J. J. złożył pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu, Prezesowi Sądu Rejonowego w Wejherowie, Prezesowi Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku, Prezesowi Sądu Rejonowego w Gdyni, Prezesowi Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, Prezesowi Sądu Okręgowego w Warszawie, Prezesowi Sądu Okręgowego w Gdańsku, Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie i Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, domagając się zapłaty zadośćuczynienia i odszkodowania z tytułu szkód, jakie miały mu zostać wyrządzone przez działania w/w sądów we wskazanych przez niego postępowaniach. W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa zastępowany przez Prokuratorię Generalną wniósł o przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Gdańsku, gdyż ze wskazanych w pozwie jednostek Skarbu Państwa aż pięć ma siedzibę w okręgu Sądu Okręgowego Gdańsku.

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 30 października stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku jako właściwemu rzeczowo i miejscowo. W uzasadnieniu powołał się na treść pisma zastępcy stron pozwanych oraz przepisy art. 200 § 1 k.p.c., 202 k.p.c. i 29 k.p.c. Wskazał, że siedziby trzech z pozwanych przez J. J. jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa znajdują się w Gdańsku, a dwie w Gdyni i Wejherowie (miast położonych bardzo blisko G.). Dlatego też Sądem właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest Sąd Okręgowy w Gdańsku. Jest to również Sąd najbliższy położony jeżeli chodzi o miejsce pobytu powoda (Wejherowo).

Powód zaskarżył postanowienie w całości, domagając się jego uchylenia. Wskazał, że Sąd Okręgowy wydając postanowienie o stwierdzeniu niewłaściwości miejscowej i przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku naruszył art. 200 k.p.c. i dalsze albowiem pozwany nie uzasadnił w sposób właściwy właściwości miejscowej, zaś on jako powód miał prawo wyboru sądu, przed którym ma się toczyć sprawa. Po pierwsze jego wyborem jest Sąd Okręgowy w Kielcach, a po drugie przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku jako sądowi pozwanemu narusza jego prawo do obrony i kompetencje Sądu Okręgowego w Gdańsku jako rozpoznającego swoją sprawę oraz dobru wymiaru sprawiedliwości.

W odpowiedzi na zażalenie Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o jego oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę prawną przedstawioną przez Sąd Okręgowy. W związku z podniesieniem zarzutu niewłaściwości miejscowej, o którym mowa w art. 202 k.p.c., Sąd Okręgowy miał obowiązek wydać postanowienie o swojej niewłaściwości, zgodnie z art. 200 k.p.c. i przekazać sprawę właściwemu sądowi. Sąd Okręgowy w Gdańsku jest sądem właściwym w sprawie, gdyż w jego okręgu znajduje się siedziba jednostki organizacyjnej, reprezentującej w niniejszej sprawie Skarb Państwa.

Odnosząc się do zarzutów zażalenia, podkreślić należy, iż co do zasady powód nie ma swobody wyboru sądu, przed którym może wytoczyć powództwo. Właściwość sądu regulują przepisy art. 27-46 k.p.c. Możliwe jest co prawda, co do zasady, orzekanie przez sąd niewłaściwy miejscowo, jednak potrzebna jest do tego wyraźna umowa obu stron (art. 46 k.p.c.) lub niepodniesienie przez pozwanego zarzutu niewłaściwości (art. 202 k.p.c.). Jednakże w obu tych sytuacjach decydują o tym – pośrednio lub bezpośrednio – obie strony, a nie sam powód. Wybór jedynie przez powoda został przewidziany w art. 43 § 1 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli uzasadniona jest właściwość kilku sądów albo jeżeli powództwo wytacza się przeciwko kilku osobom, dla których według przepisów o właściwości ogólnej właściwe są różne sądy, wybór między tymi sądami należy do powoda. Powód w niniejszej sprawie pozwał różne jednostki organizacyjne, mógł więc dokonać wyboru, jednakże tylko między właściwymi sądami. Tymczasem Sąd Okręgowy w Kielcach nie był właściwy dla żadnej ze wskazanych w pozwie jednostek Skarbu Państwa. Nie był także właściwy na podstawie art. 35 k.p.c., skoro ewentualna szkoda mogła być wyrządzona działaniem w miejscu prowadzenia spraw (siedzibach sądów) i mieć skutki w miejscu pobytu powoda (tj. w okręgu Sądu Okręgowego w Gdańsku). W takiej sytuacji Sąd Okręgowy w Kielcach, w przypadku zgłoszenia zarzutu niewłaściwości mógł przekazać sprawę dowolnemu z właściwych sądów. Zaskarżonym postanowieniem przekazano sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku, który jest właściwy dla pięciu z pozwanych jednostek.

Odnosząc się do drugiego zarzutu powoda, należy stwierdzić, że w procedurze cywilnej nie przewidziano możliwości wyłączenia sądu jako instytucji od rozpoznawania spraw, w których sąd ten występuje jako jednostka reprezentująca pozwany Skarb Państwa. Zgodnie z art. 48-50 k.p.c. możliwe jest jedynie wyłączenie poszczególnych sędziów. Dlatego okoliczność, iż Sąd Okręgowy w Gdańsku został wskazany jako jednostka reprezentująca pozwany Skarb Państwa nie sprzeciwia się przekazaniu sprawy temu sądowi.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.